

17.06.2022

De europæiske lande må ikke blive trætte af krigen

For at undgå krigstræthed i Europa er der behov for at give europæerne et klarere billede af, hvad de bør indstille sig på.

Skrevet af

Lykke Friis

✉ lykke@thinkeuropa.dk

Tre måneder inde i Putins krig er udtryk, som "Krigs-tinnitus" eller "Ukraine-træthed" begyndt at snige sig ind i det europæiske ordforråd. Mange europæere er begyndt at længes efter en tid, hvor ikke alt stod i krigens tegn, og hvor en tur på benzintanken ikke fik kredittkortet til at gløde. Ukraines præsident [Zelenskyj](#) ramte derfor hovedet på sømmet, da han for nyligt på Davos topmødet bemærkede, at "det er vores opgave, at verden ikke bliver trætte af krig".

Nu kan man jo mene, at alene diskussionen om krigstræthed i Berlin, Rom og København er grotesk. Det er jo ikke os, der må søge tilflugt i beskyttelsesrum eller modtage nyheden om, at et familiemedlem er blevet lemlæstet eller dræbt. Det ændrer imidlertid ikke på, at der er begyndt at opstå frustration. Det hænger også sammen, at vi i Europa reelt har glemt, hvor lang tid krige kan tage, ligesom politikere nærmest har aflært at bede vælgerne om afsavn. At situationen langt fra er stabil ses ved, at både den estiske og bulgarske regering i de seneste uger er brudt sammen – bl.a. pga. uenighed om forholdet til Rusland og krigen.

Hidtil har vurderingen af, hvordan europæerne har reageret på krigen været baseret på fornemmelser og udsagn i den politiske debat. Onsdag sendte tænketanken European Council on Foreign Relations, ECFR, imidlertid en måling på gaden, foretaget i 10 EU-lande, som giver lidt mere sikker grund under fødderne. Den gode nyhed er, at europæerne, repræsenteret ved Polen, Rumænien, Frankrig, Tyskland, Italien, Portugal, Spanien, Finland, Sverige og Storbritannien grundlæggende er helt enige om, hvem der er skyld i miseren – Ruslands Vladimir Putin. Hele 73% er enige i, at Rusland er hovedansvarlig for krigen; kun 15% lægger skylden på en kombination af Ukraine, EU og NATO. Største mindretal på Putin-fløjen findes i Rumænien og Italien, hvor 21% og 27% peger på Biden, Zelenskyj som hovedskyldnerne.

Når der spørges ind til, hvordan Europa skal forholde sig til krigen, begynder enigheden dog at krakelere. Grundlæggende kan europæerne deles op i en "freds-" og en "retfærdighedslejr". Fredslejren, primært repræsenteret ved italienerne, tyskerne og rumænerne, er af den opfattelse, at krigen skal stoppes hurtigst muligt – også hvis det indebærer, at Ukraine skal komme med territoriale indrømmelser. Over for dette står retfærdighedslejren, som mener, at tiden nu er kommet til at drage den rette lære af Georgien, Krim og senest Ukraine. Stoppes Putin ikke nu, vil han blot få yderligere blod på tanden og gå efter flere områder i det tidligere Sovjetunionen. Ikke overraskende er det her vi finder polakkerne og finnerne. Lige så tankevækkende er det, at portugiserne, italienerne og franskmændene er meget bekymrede for krigens konsekvenser for leveomkostningerne og energipriserne. Svenskere, finnerne og

polakkerne er derimod mere bekymrede for Ruslands direkte trussel mod deres territorium.

For klimaforkæmperne må det også skabe stof til eftertanke, at 58% af de adspurgte mener, at Europa skal gøre sig uafhængig af russisk energi – også hvis det indebærer, at Europa på den korte bane skal importere mere kul. At reducere afhængigheden af russisk energi trumfer altså hensynet til klimaet. Det er også baggrunden for, at 10 lande – også Danmark – i denne uge har skrevet et brev til kollegerne, der understreger, at EU bør ”modstå fristelsen til at lade kortsigtede motiver stå i vejen for at tage de rigtige, langsigtede beslutninger.”

På EU-topmødet i næste uge vil stats- og regeringscheferne gøre klogt i at få diskuteret nogle af spændingerne igennem. P.t. er der stor forskel på EU-landenes retorik om, at ”Putin ikke må vinde” – og at Ukraine skal vinde. Målingerne tyder imidlertid på, at der netop for at undgå krigstræthed i Europa er behov for give europæerne et klarere billede af, hvad de bør indstille sig på.